

Prof. ThDr. Jozef Jarab, PhD.

Prešovská univerzita v Prešove

Gréckokatolícka teologická fakulta

Katedra aplikovanej edukológie

Oponentský posudok k vymenúvaciemu konaniu ks. doc. Dr. hab. Mariana Włosińskiego na Rim.-kat CMBF UK v Bratislave.

Úvod

Po prezretí materiálu, ktorý predkladá uchádzač o inauguráciu v zmysle zákona č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách a vyhlášky MŠ SR č. 6/2005 Z.z. o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov alebo umelecko-pedagogických titulov docent a profesor, chcem pripomenúť, že vedecký životopis kandidáta **ks. doc. Dr. hab. Mariana Włosińskiego** vymenúvacieho konania začína kontinuálne, ako sme na to zvyknutý v akademickom priestore, o čom svedčí jeho curriculum vitae a prehľad doterajších zamestnaní. Od roku 1970, keď končí svoje vysokoškolské štúdium, po trojročnom pôsobení v pastorácií nastupuje na doktorandské štúdium na Akadémii Teológií Katolíckej vo Warszawe a po jej skončení v roku 1980 dostáva sa svojou službou medzi akademickú mládež, do prostredia formácie a katechézy, kde v rôznych úradoch, postavení a službách (vid' Príloha č.1) naplňa svoje životné poslaní. Dnes celková dĺžka vedeckej a pedagogickej praxe je viac ako 30 rokov, z toho pedagogické pôsobenie na vysokých školách od roku 1991, teda viac ako 20 rokov, to všetko sú roky poznačené intenzitou tak jeho osobných štúdií problematiky sveta pedagogiky a katolíckej teológie, prakticky zvlášť katechézy a formácie mladého človeka. A tak v materiáloch ku inaugurácií sa mi predstavuje človek, kňaz a odborník, ktorý sa podujal na hľadanie prienikov medzi osobnou vierou a poslaním, rovnako ako fenoménom formácie a vzdelávania mladého pokolenia.

Aj preto pokladám túto inauguráciu, na vrchole vedeckopedagogického života kandidáta na vymenúvacie konanie za profesora za inauguráciu „o dvanástej hodine“. Možno aj preto, napriek konštruktívnemu oponovaniu materiálov inauguranta - o čo sa pokúsim, môže vyznieť moja oponentúra skôr ako „laudácia“ pri čestnom doktoráte. Som však hlboko presvedčený, že inaugurant si to zaslúži.

V nasledujúcom hodnotení sa v oponentskom posudku zameriam na celkové splnenie kritérií na vymenúvacie konanie, ako ich schválila Vedecká rada Rím. kat. CMBF UK v Bratislave a na prinesenie komplexnej informácie z rôznych aspektov vedecko-pedagogického života inauguranta.

Pedagogické aktivity

Pri posúdení pedagogickej aktivity kandidáta beriem do úvahy vyššie konštatované, že na akademickú pôdu v roku 1991 vstupuje „vzretý“ pedagóg, katechéta, formátor. Roky praxe a svojho štúdia naplno rozvinul ako vysokoškolský pedagóg v Plocku, Toruni,

Wloclawku, kde od roku 2007 na WS Humanitno – Economickej, pôsobí na Fakulte pedagogických vied.

Kontinuálne 25 rokov sa venuje vysokoškolskej pedagogickej činnosti na pozícií odborný asistent a od roku 2007 ako docent. Prednáša, vedie semináre a cvičenia, vykonáva prácu konzultanta (3 ukončených doktorandov, 1 doktorand po dizertačnej skúške, 36 licenciátskych prác, 96 diplomantov) i oponenta prác na rôznych stupňoch štúdia.

Je autorom viacerých študijných plánov pre študijné programy a autorom 4 vysokoškolských učebných textov. Je členom v komisiách pre štátne skúšky. Žiadosť inauguranta uvádza členstvo v redakčných radách vedeckých a odborných časopisov (zborníkov), v zahraničných a domácich profesijných organizáciách, v programových výboroch medzinárodných vedeckých konferencií.

Je skúseným organizátorom mnohých podujatí vedecko-pedagogického charakteru. Z nich je najznámejšia edícia viažuca sa k životu a dielu bl. pápeža Jána Pavla II., na ktorej mali účasť aj viacerí vysokoškolskí učitelia zo Slovenska z oblasti teológie a pedagogiky. V predloženej zozname je 8 položiek aktívnej účasti na zahraničných konferenciách (pozané prednášky), 38 aktívnych účasti na domácich vedeckých konferenciách a 4 záznamy o študijných pobytoch na zahraničných inštitúciách. Podieľal sa na troch grantových projektoch (raz riešiteľ, dvakrát ako spoluriešiteľ).

Vedecký výskum a publikačná aktivita

Za svojho 20 ročného pôsobenia vo vysokoškolskom priestore, cez prácu vo viacerých vedeckých radách univerzít a fakúlt, rovnako cez členstvo v Akreditačnej komisii vlády SR (PS AK 2 pre oblasť humanitných vied, kde patrí aj teológia) nadobudol som poznanie o kvalite jednotlivých pracovísk vysokých škôl a rovnako aj o kvalite jednotlivcov na týchto pracoviskách. Z tohto poznania o **ks. doc. Dr. hab. Mariánovi Włosińskom** môžem vydať hodnoverné svedectvo tak o jeho vedeckom bádání a rovnako i o jeho výstupoch, teda publikačnej aktivite. Táto aktivita je zachytená v tabuľke splnených kritérií v zmysle požiadaviek „Kritérií Rim. kat. CMBF UK v Bratislave pre habilitačné konanie a vymenúvacie konanie za profesorov“ a bude podrobne predmetom skúmania a výsledku ustanovenej vymenúvacej komisie.

To, čo by som rád podčiarkol, je „praktickosť“ výstupov z vedeckého výskumu kandidáta (hlavne v oblasti problematiky katechetiky, jej praxe i teórie, rovnako problematiky formačnej komunikácie, foriem, metód a metodike katechetického výskumu a pod.), ktorý ponúka v monografiách, vysokoškolských učebniciach, v mnohých vedeckých článkoch v domácich i zahraničných časopisoch a zborníkoch, čo odzrkadľuje kandidátovu snahu podeliť sa o získané poznanie.

Ak som spomenul praktické upotrebenie, vyzdvihujem u kandidáta vymenúvacieho konania hlavne práce, ktoré sú analytického charakteru. Autor v prácach zužitkoval svoje skúsenosti, poznatky zo života a preto sú to aj najcitovanejšie práce inauguranta (napr. tak je to pri prácach Pedagogická a etická zodpovednosť (2008), Svet hodnôt (2009), Znamená vieda výchovateľskej etiky (2009), Pedagogická a katechetická formácia človeka (2010).

Aspoň krátkym konštatovaním ešte je potrebné sa zmieniť o vedeckých prácach v domácich časopisoch a recenzovaných zborníkoch.

Kandidát vymenúvacieho konania ich predložil vo svojej žiadosti a aktivity sú rovnako zachytené v tabuľke splnenia kritérií. Preto len konštatovanie, že vedeckých prác kategórie „Vedecké monografie vydané v domácich vydavateľstvách“, má inaugurant spolu 5,

1 príspevok vo vedeckej monografii vydanej v domacom vydavateľstve, 1 príspevok vo vedeckej monografii vydanej v zahraničných vydavateľstvách, 4 vysokoškolské učebnice vydané v domácich vydavateľstvách, 7 vedeckých prác v zahraničných nekarantovaných vedeckých časopisoch 17 vedeckých prác v domácich nekarantovaných časopisoch, 14 vedeckých prác v domácich recenzovaných vedeckých zborníkoch, 3 vedecké práce v domácich nerecenzovaných vedeckých zborníkoch. Inauguranciu prezentuje v žiadosti 6 publikovaných pozvaných príspevkov na zahraničných vedeckých konferenciách, 11 publikovaných príspevkov na domácich vedeckých konferenciách. Má 5 odborných knižných prác vydaných v domacom vydavateľstve a ďalšie vedecké aktivity. Napísal 31 recenzií v časopisoch a zborníkoch.

V týchto prácach zaujal vedeckú a katechetickú obec Poľska, ale i Slovenska svojou prezentáciou budovania základného pohľadu na problematiku formácie, výchovy a vzdelávania človeka, a to hlavne mladej generácie. Myslím si, že „mladším“ je potrebné pripomenúť, ako sme sa po roku 1989 ocitli v priestore síce „slobody“, ale nezorientovaní v problematike napr. vplyvu médií na verejný život, teda aj na život spoločnosti a vzájomné vzťahy, v dennej realite nie bezproblémový vzťah fungovania rodín, školy a vôbec výchovného prostredia a interaktivity vzťahov. Toto naše „nezorientovanie sa“, alebo hanusovské „nechápanie súvislosti“, prinášalo (a dodnes prináša) i veľa chaosu do života. Preto i na tomto mieste a pri tejto inaugurácii s vďakou oceňujem pomoc ľudí, ktorí na to mali a hlavne chceli pomôcť...Po roku 1989 sa ukázala veľkorysá, bratská a kresťanská pomoc mnohých inštitúcií, ale i jednotlivcov zo susedného Poľska. Jedným z nich bol aj náš inaugurator. Preto ma v prezentovaných dielach inauguratora zaujala predstavená analýza, ale rovnako i načrtnuté perspektívy zdravého rozvoja formačného a pedagogického života v Poľsku, čo mutatis mutandis možno aplikovať aj na Slovensko. V tomto zmysle sú tieto a podobné práce veľmi aktuálne aj pre dnešok.

Dôležitým a podstatným v práci kandidáta je jeho osobný vklad, ktorý vložil do celej pedagogickej, formačnej a vedeckej práce a svoj úmysel prezentuje v úvodoch svojich prác, či príspevkoch, článkoch, prednáškach, a pod. Toto všetko vzniklo z potreby prezentovať predmetnú problematiku v širšom kontexte, zahŕňajúc do neho aj psychologický aspekt, aj etickú a morálnu stránku, rovnako „silu i zraniteľnosť“ príkladu i slova a podobne aspekty a predstaviť formačný didaktický priestor života pod zorným uhlom potrebného dialógu s formujúcimi sa i so spoločnosťou, svetom, ktorého sú súčasťou. Práce inauguratora ale rovnako pravdivo a zodpovedne ukazujú aj na „nemožnosť“ ustúpiť zo základných postojov, cieľov a úloh humanitne a nábožensky orientovanej pedagogiky a formácie. Prínos vedeckej i pedagogickej práce kandidáta vymenúvacieho konania vidím práve v silnej inšpirácii všetkých, čo sa touto problematikou zaoberajú.

Tieto práce a mnohé ďalšie vzbudili zaslúžený ohlas, čo dokazuje citačný index tak v domácich médiách (knihy, zborníky, časopisy a pod.) ako aj v zahraničí a rovnako primeranú ozvenu v recenziách a zahraničných prekladoch. Všetky prezentované diela majú bohatý citačný index, ako je to dokladované v žiadosti kandidáta a rovnako v tabuľke kritérií.

Vedecká výchova

V prvej časti kritérií vedeckej výchovy poznamenávam aktivity kandidáta z vedenia 4 doktorandov a predloženými podkladmi pedagogickej aktivity počas rokov pôsobenia na akademickej pôde.

V druhej časti sa v materiáloch k vymenúvaciemu konaniu predkladajú, okrem uvedených monografií aj doklady vedeckých prednášok v zahraničí a prednášok na domácich konferenciách (väčšinou publikované v zborníkoch z konferencií). V materiáloch je dokladovaných 8 zahraničných, 38 domácich pozvaných prednášok, ocenenia a uznania vedeckých výsledkov, a pod.

Kandidát je členom komisií pre udeľovanie akademických, vedeckých a vedecko-pedagogických hodností a členom 6 redakčných rad a komisií.

Záver

V akademickom „nepísanom zákone“ sa hovorí, že kandidát na titul vysokoškolského profesora má byť verejne akceptovanou osobnosťou, akademickou obcou rešpektovaným pedagógom. Má to byť rozhladená osobnosť vo svojom odbore s rovnakou dávkou patričnej všeobecnej rozhladenosti. Ľudsky i morálne vyspelá osobnosť, ktorá svojím životom priniesla a prináša obohatenie ľudského spoločenstva. Vedecky, teoreticky i prakticky fundovaný jedinec, ktorý prináša nové prvky do poznania právd vedného odboru a tým posúva myslenie i praktický rozmer života dopredu.

Takou osobnosťou podľa môjho poznania, presvedčenia a skúseností je vysokoškolský pedagóg, kandidát vymenúvacieho konania ks. doc. Dr. hab. Marián Włosiński.

Keď hodnotím celý predložený materiál na vymenúvacie konanie: prednášateľskú činnosť, vedeckú prácu, odbornú a publikačnú aktivitu, ľudský profil kandidáta, konštatujem, že osobnosť ks. doc. Dr. hab. Mariana Włosińskiego spĺňa kritériá na udelenie vedecko-pedagogického titulu „profesor“.

Ako oponent vymenúvacieho konania na základe vyššie uvedených skutočností vyjadrujem súhlas s vymenúvacím konaním ks. doc. Dr. hab. Mariana Włosińskiego za profesora vo vednom odbore „katolícka teológia“.

prof. ThDr. Jozef Jarab, PhD.

Spišské Podhradie, 6. 2. 2013